

تولید نفت خام اوپک در سطح قبلی تثبیت شد. همچنین، عبدالله سالم البدری دبیرکل لیبیایی اوپک به مدت یک سال دیگر به عنوان دبیرکل موقت این سازمان تعیین شد.

در سال ۲۰۱۳، مصرف انرژی‌های اولیه در جهان به ۱۲/۷ میلیارد تن معادل نفت رسید که نسبت به سال ۲۰۱۲، ۲/۰ درصد افزایش داشت. افزایش مقدار مصرف انرژی‌های اولیه در این سال به آشکار شدن نشانه‌هایی از بهبود اوضاع اقتصادی جهان مربوط می‌شود.

در پایان سال ۲۰۱۳، ذخایر اثبات شده نفت خام جهان معادل ۱۶۸۷/۹ میلیارد بشکه بود که نسبت به سال ۲۰۱۲ تغییر محسوسی نداشت. در این سال ذخایر اثبات شده نفت خام کشورهای عضو اوپک حدود ۱۲۱۴/۲ میلیارد بشکه بود که ۷۱/۹ درصد از ذخایر جهان را تشکیل می‌داد.

در سال ۲۰۱۳، عرضه جهانی نفت با ۰/۶ درصد افزایش به ۹۰/۱ میلیون بشکه در روز و تقاضای جهانی نفت با ۱/۱ درصد افزایش به ۹۰/۰ میلیون بشکه در روز رسید.

در این سال ذخایر اثبات شده گاز طبیعی جهان ۱۸۵/۷ هزار میلیارد متر مکعب بود که نسبت به سال ۲۰۱۲ حدود ۰/۲ درصد افزایش داشت.

تولید گاز طبیعی جهان در سال ۲۰۱۳ با ۰/۸ درصد افزایش نسبت به سال ۲۰۱۲ به ۳۳۶۹/۹ میلیارد متر مکعب و مصرف گاز طبیعی در جهان با ۱/۱ درصد افزایش نسبت به سال ۲۰۱۲ به ۳۳۴۷/۶ میلیارد متر مکعب رسید.

در سال ۲۰۱۳ و سه ماهه اول سال ۲۰۱۴، قیمت نفت خام در بازارهای جهانی روند نوسانی داشت. در سال مورد بررسی، عوامل مختلفی در شکل‌گیری نوسانات قیمت نفت نقش داشتند. تداوم تنش‌ها و نگرانی‌های ژئوپلیتیک در منطقه خاورمیانه، بهبود اوضاع اقتصادی جهان، اختلال در عرضه نفت، افزایش تقاضای نفت، کاهش تولید نفت اوپک و کاهش ارزش دلار در برابر یورو، از جمله عوامل فزاینده قیمت نفت بودند. از طرف دیگر، تداوم بحران مالی و اقتصادی در اروپا، افزایش تولید نفت خام کشورهای غیر اوپک، افزایش تولید نفت از منابع غیر متعارف، کاهش تنش در روابط ایران و غرب، بازگشت لیبیایی به بازار نفت و افزایش میزان تولید و ذخیره‌سازی نفت خام در آمریکا، از جمله عوامل کاهنده قیمت نفت بودند.

در سال ۲۰۱۳، دو اجلاس توسط کشورهای عضو اوپک تشکیل شد و در مورد میزان تولید کل نفت خام اوپک تصمیم‌گیری شد.

در اجلاس یک‌صد و شصت و سوم اوپک در ۳۱ مه ۲۰۱۳ در وین پایتخت اتریش، سقف تولید این سازمان بدون تغییر و در سطح ۳۰/۰ میلیون بشکه در روز باقی ماند. همچنین، اعضا پس از مذاکراتی درباره دبیرکلی اوپک که ایران، عربستان و عراق برای آن در اجلاس گذشته نامزد شده بودند، مقرر شد تصمیم‌نهایی در نشست‌های آتی اتخاذ شود.

در اجلاس یک‌صد و شصت و چهارم که در ۴ دسامبر ۲۰۱۳ در وین برگزار گردید، با هدف حفظ توازن بازار، سقف

اولیه به آشکار شدن نشانه‌هایی از بهبود اوضاع اقتصادی جهان مربوط می‌شود. در بین مناطق مختلف جهان، بیشترین مقدار افزایش مربوط به منطقه آسیا پاسیفیک با ۳/۲ درصد و بیشترین مقدار کاهش مربوط به اروپا و آسیای میانه با ۰/۶- درصد بود. همچنین، مصرف انرژی‌های اولیه در منطقه خاورمیانه، «آمریکای جنوبی و مرکزی» و آمریکای شمالی به ترتیب ۲/۷، ۲/۵ و ۲/۳ درصد افزایش داشت. از کل مصرف انرژی‌های اولیه جهان ۱۱/۹ میلیارد تن معادل نفت مربوط به کشورهای غیر اوپک و ۰/۸ میلیارد تن معادل نفت مربوط به کشورهای عضو اوپک بود. مصرف انرژی‌های اولیه در کشورهای عضو سازمان همکاری‌های اقتصادی و توسعه (OECD) در سال ۲۰۱۳ به ۵/۵ میلیارد تن معادل نفت رسید که ۰/۹ درصد افزایش نشان می‌دهد. در سال مورد بررسی، بیشترین سهم از مصرف انرژی‌های اولیه در جهان مربوط به نفت (۳۲/۹ درصد) و کمترین مصرف مربوط به انرژی‌های تجدیدپذیر (۲/۲ درصد) بود.

مصرف انرژی‌های اولیه در ایران در سال ۲۰۱۳، ۲۴۳/۹ میلیون تن معادل نفت بود که نسبت به سال ۲۰۱۲، ۲/۱ درصد افزایش نشان می‌دهد. انرژی‌های اولیه مصرف در ایران عمدتاً شامل نفت و گاز طبیعی بوده و سایر انرژی‌ها سهم قابل توجهی را در مصرف انرژی‌های اولیه ندارند.

در سال ۱۳۹۲، میانگین تولید نفت خام ایران در چارچوب رعایت سهمیه تولید تعیین شده از سوی اوپک بود. در این سال متوسط صادرات نفت خام ایران با ۱۰/۹ درصد کاهش نسبت به سال قبل به ۱/۶ میلیون بشکه در روز رسید. همچنین، صادرات فرآورده‌های نفتی با ۴/۲ درصد کاهش به ۹۹ هزار بشکه در روز رسید.

در سال مورد بررسی، با توسعه گازرسانی به مناطق شهری و روستایی کشور، مصرف داخلی گاز طبیعی به ۱۵۴/۱ میلیارد متر مکعب رسید که نسبت به سال قبل از آن ۱/۴ درصد افزایش نشان می‌دهد.

در این سال تولید و مصرف برق کشور به ترتیب با ۴/۳ و ۵/۵ درصد رشد نسبت به سال ۱۳۹۱ به ۲۵۸/۷ و ۲۰۶/۰ میلیارد کیلو وات ساعت رسید.

۴-۱-۱-۴ جهان

۴-۱-۱-۴-۱-۱-۴ مصرف انرژی‌های اولیه

در سال ۲۰۱۳، مصرف انرژی‌های اولیه^(۱) در جهان به ۱۲/۷ میلیارد تن معادل نفت رسید که نسبت به سال ۲۰۱۲، ۲/۰ درصد افزایش داشت^(۲). افزایش مقدار مصرف انرژی‌های

جدول ۴-۱-۱-۴ مصرف انرژی‌های اولیه در سال ۲۰۱۳

(میلیون تن معادل نفت)

نفت	گاز طبیعی	زغال‌سنگ	انرژی هسته‌ای	برق‌آبی	انرژی‌های تجدیدپذیر	جمع کل	
۳۸۲۶/۰	۲۶۲۳/۹	۳۸۲۵/۸	۵۶۲/۳	۸۳۰/۸	۲۷۹/۱	۱۱۹۴۷/۹	غیر اوپک
۲۰۵۹/۹	۱۴۴۴/۴	۱۰۶۶/۹	۴۴۷/۰	۳۱۹/۳	۱۹۵/۶	۵۵۳۳/۱	کشورهای عضو OECD
۳۵۹/۰	۳۹۶/۵	۰/۹	۰/۹	۲۴/۹	۰/۱	۷۸۲/۴	اوپک
۹۲/۹	۱۴۶/۰	۰/۷	۰/۹	۳/۴	۰/۱	۲۴۳/۹	ایران
۴۱۸۵/۱	۳۰۲۰/۴	۳۸۲۶/۷	۵۶۳/۲	۸۵۵/۸	۲۷۹/۳	۱۲۷۳۰/۴	جهان

ماخذ: نشریه آماری BP، سال ۲۰۱۴

۱- شامل نفت، گاز طبیعی، زغال‌سنگ، انرژی هسته‌ای، برق‌آبی و تجدیدپذیر می‌باشد.
۲- درصد تغییر از ارقام کامل محاسبه شده است.

۴-۱-۲- ذخایر اثبات شده نفت خام

شده نفت خام کشورهای غیر اوپک نیز معادل ۴۷۳/۷ میلیارد بشکه بود که ۲۸/۱ درصد از ذخایر نفت خام جهان را شامل می‌شد. سهم ایران از ذخایر اثبات شده جهان حدود ۹/۳ درصد بود. شایان ذکر است که بیشترین ذخایر نفت جهان (حدود ۸۰۸/۵ میلیارد بشکه) در منطقه خاورمیانه قرار دارد.

در پایان سال ۲۰۱۳، ذخایر اثبات شده نفت خام جهان معادل ۱۶۸۷/۹ میلیارد بشکه بود که نسبت به پایان سال ۲۰۱۲ تغییری نداشت. در پایان این سال ذخایر اثبات شده نفت خام کشورهای عضو اوپک حدود ۱۲۱۴/۲ میلیارد بشکه بود که ۷۱/۹ درصد از ذخایر جهان را تشکیل می‌داد. میزان ذخایر اثبات

جدول ۴-۲- ذخایر اثبات شده نفت خام

(میلیارد بشکه)

سهم (درصد)	درصد تغییر		پایان سال		
	۲۰۱۲	۲۰۱۳	۲۰۱۱	۲۰۱۲	۲۰۱۳
غیر اوپک	۲۸/۱	۲۸/۱	۴۵۵/۱	۴۷۳/۵	۴۷۳/۷
کشورهای عضو OECD	۱۴/۷	۱۴/۸	۲۳۸/۵	۲۴۹/۶	۲۴۸/۸
اوپک	۷۱/۹	۷۱/۹	۱۱۹۹/۰	۱۲۱۳/۸	۱۲۱۴/۲
ایران	۹/۳	۹/۳	۱۵۴/۶	۱۵۷/۰	۱۵۷/۰
جهان	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۱۶۵۴/۱	۱۶۸۷/۳	۱۶۸۷/۹

ماخذ: نشریه آماری BP، سال ۲۰۱۴

۴-۱-۳- عرضه و تقاضای نفت

جهانی نفت با ۱/۱ درصد افزایش به ۹۰/۰ میلیون بشکه در روز رسید.

در سال ۲۰۱۳، عرضه جهانی نفت با ۰/۶ درصد افزایش به ۹۰/۱ میلیون بشکه در روز و تقاضای

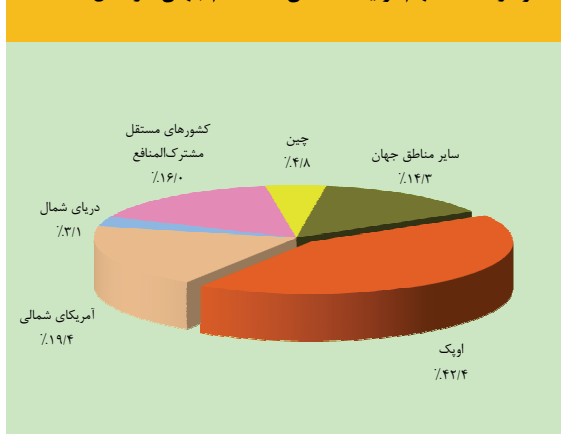
جدول ۴-۳- موازنه عرضه و تقاضای جهانی نفت

(میلیون بشکه در روز)

سه ماهه اول سال	متوسط سال	سال ۲۰۱۳			متوسط سال ۲۰۱۲
		سه ماهه سوم	سه ماهه دوم	سه ماهه اول	
۲۰۱۴	۲۰۱۳	۹۰/۶	۸۹/۸	۸۹/۶	
۹۱/۱	۹۰/۱	۹۰/۳	۸۹/۲	۸۹/۱	
۹۰/۲	۹۰/۰	۹۱/۱	۹۰/۶	۸۹/۰	
موازنه	۰/۰	-۰/۵	۰/۶	۰/۵	

ماخذ: بولتن ماهانه اوپک، ژوئن ۲۰۱۴

نمودار ۴-۱- سهم تولیدکنندگان نفت خام جهان در سال ۲۰۱۳

در سال مورد بررسی، میانگین تولید نفت خام جهان با ۰/۶ درصد افزایش نسبت به سال ۲۰۱۲ به ۸۶/۸ میلیون بشکه در روز رسید. در این سال تولید نفت خام کشورهای عضو اوپک با ۱/۶ درصد کاهش به ۳۶/۸ میلیون بشکه در روز رسید که ۴۲/۴ درصد از تولید نفت خام جهان را تشکیل می‌داد. منطقه خاورمیانه با تولید ۲۸/۴ میلیون بشکه در روز بیشترین میزان تولید نفت خام را در سال ۲۰۱۳ داشت.

جدول ۴-۴- تولید نفت خام جهان (۱)

(میلیون بشکه در روز)

سهام (درصد)	درصد تغییر		سال				
	۲۰۱۳	۲۰۱۲	۲۰۱۳	۲۰۱۲	۲۰۱۱		
غیر اوپک	۵۷/۶	۵۶/۶	۲/۴	۱/۲	۵۰/۰	۴۸/۸	۴۸/۳
کشورهای عضو OECD	۲۳/۶	۲۲/۶	۵/۳	۴/۸	۲۰/۵	۱۹/۵	۱۸/۶
اوپک	۴۲/۴	۴۳/۴	-۱/۶	۴/۱	۳۶/۸	۳۷/۴	۳۵/۹
ایران	۴/۱	۴/۳	-۵/۱	-۱۳/۹	۳/۶	۳/۸	۴/۴
جهان	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۰/۶	۲/۴	۸۶/۸	۸۶/۳	۸۴/۲

ماخذ: نشریه آماری BP، سال ۲۰۱۴
 ۱- شامل NGL، پلمه سنگ نفتی (shale oil) و شن‌های آغشته به نفت (oil sands) نیز می‌باشد.

همکاری‌های اقتصادی و توسعه افزایشی نسبت به سال ۲۰۱۲ نداشت. با توجه به تولید نفت خام در این گروه از کشورها، ۵۵/۰ درصد از مصرف آنها در سال ۲۰۱۳ از طریق واردات تامین گردید.

در سال ۲۰۱۳، مصرف نفت جهان به ۹۱/۳ میلیون بشکه در روز رسید که نسبت به سال قبل ۱/۶ درصد افزایش نشان می‌دهد. در این سال مصرف کشورهای عضو سازمان

جدول ۴-۵- مصرف نفت جهان (۱)

(میلیون بشکه در روز)

سهام (درصد)	درصد تغییر		سال				
	۲۰۱۳	۲۰۱۲	۲۰۱۳	۲۰۱۲	۲۰۱۱		
غیر اوپک	۹۱/۲	۹۱/۴	۱/۳	۰/۷	۸۳/۳	۸۲/۲	۸۱/۴
کشورهای عضو OECD	۴۹/۹	۵۰/۶	۰/۰	-۱/۱	۴۵/۶	۴۵/۵	۴۶/۱
اوپک (۲)	۸/۸	۸/۶	۴/۰	۳/۸	۸/۰	۷/۷	۷/۵
ایران (۳)	۲/۲	۲/۱	۳/۹	۰/۰	۲/۰	۱/۹	۱/۹
جهان	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۱/۶	۱/۰	۹۱/۳	۸۹/۹	۸۸/۹

ماخذ: نشریه آماری BP، سال ۲۰۱۴
 ۱- شامل تقاضای داخلی نفت، سوخت‌های هوایی و دریایی، سوخت پالایشگاه‌ها و ضایعات نفتی می‌باشد. مصرف سوخت اتانول و بیودیزل را نیز شامل می‌شود.
 ۲- عراق، نیجریه، لیبی و انگولا را شامل نمی‌شود.
 ۳- آمار منتشر شده از سوی BP به میزان قابل ملاحظه‌ای بیشتر از ارقام منتشر شده توسط وزارت نفت است که علت آن می‌تواند برآوردی بودن آمار BP باشد.

۴-۱-۴- روند قیمت نفت

در سه ماهه سوم سال ۲۰۱۳، روند قیمت نفت خام سعودی بود. عوامل مختلفی در افزایش قیمت نفت در این دوره نقش داشتند؛ از جمله این عوامل می‌توان به کاهش سطح موجودی نفت خام در آمریکا، کاهش تولید نفت لیبی، ادامه خرید اوراق قرضه توسط بانک مرکزی آمریکا، نشت نفت در خط لوله کرکوک-جیحان و کاهش صادرات عراق از طریق این خط لوله و کاهش تولید نفت اوپک اشاره کرد.

در سه ماهه دوم سال ۲۰۱۳، قیمت نفت از روند باثبات و نسبتاً سعودی برخوردار بود. از جمله دلایل افزایش قیمت نفت در این دوره می‌توان به مواردی همچون تضعیف ارزش دلار در برابر یورو و یوان چین، کاهش شاخص سهام آمریکا و اروپا، پیش‌بینی کاهش رشد اقتصادی چین، افزایش نرخ بیکاری در آلمان و افزایش تنش در منطقه خاورمیانه اشاره نمود.

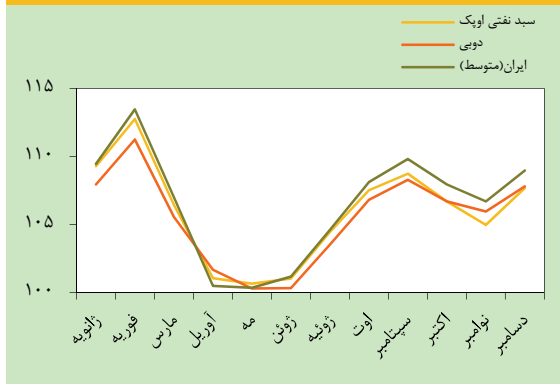
گزارش اقتصادی و ترازنامه سال ۱۳۹۲

نگرانی بازار از وضعیت تولید نفت لیبی، تضعیف دلار در مقابل یورو و رشد اقتصادی چین سبب افزایش قیمت نفت خام در این دوره شد.

در سه ماهه اول سال ۲۰۱۴، قیمت نفت خام با نوسان همراه بود. عواملی از جمله افزایش تقاضا برای سوخت در آمریکا در پی بروز سرمای شدید در این کشور، چشم‌انداز مثبت اقتصادی آمریکا، ناآرامی‌های سیاسی در منطقه خاورمیانه، کاهش تولید نفت خام جمهوری آذربایجان و بروز ناآرامی و اختلال در تولید نفت در کشورهای لیبی، سودان جنوبی و ونزوئلا موجب افزایش قیمت نفت خام شد. همچنین، عواملی مانند افزایش تولید نفت خام اوپک، کاهش ارزش شاخص‌های بورس در بازارهای جهانی و نگرانی از کاهش رشد اقتصادی چین موجب کاهش قیمت نفت خام در این دوره شدند.

میانگین قیمت هر بشکه سبد نفتی اوپک در سه ماهه اول تا چهارم سال ۲۰۱۳ به ترتیب ۱۰۹/۴۹، ۱۰۰/۹۱، ۱۰۶/۹۰ و ۱۰۶/۴۴ دلار و در سه ماهه اول سال ۲۰۱۴، ۱۰۴/۷۵ دلار بود.

نمودار ۴-۲- متوسط قیمت‌های تک محموله‌ای برخی از انواع نفت خام طی سال ۲۰۱۳ (بشکه - دلار)

در سه ماهه چهارم سال ۲۰۱۳ روند قیمت نفت خام با نوسان همراه بود. عواملی مانند تعطیلی دولت آمریکا و چالش میان دو حزب دموکرات و جمهوری‌خواه در این کشور، تجدید نظر کاهشی صندوق بین‌المللی پول از رشد اقتصادی جهان، توافق ایران و گروه ۵+۱ و افزایش تولید نفت نامتعارف آمریکا موجب کاهش قیمت نفت خام شد. از طرف دیگر عواملی همچون افزایش واردات نفت چین، کاهش تولید نفت اوپک،

جدول ۴-۶- متوسط قیمت‌های تک محموله‌ای (Spot) برخی از انواع نفت خام

(بشکه - دلار)

مشخصات	متوسط سال ۲۰۱۲	سال ۲۰۱۳			متوسط سال ۲۰۱۴
		سه ماهه اول	سه ماهه سوم	سه ماهه چهارم	
ایران	۱۰۹/۴۱	۱۰۹/۹۷	۱۰۷/۵۱	۱۰۷/۸۷	۱۰۶/۵۰
سبد نفتی اوپک (۱)	-	۱۰۹/۴۹	۱۰۶/۹۰	۱۰۶/۴۴	۱۰۴/۷۵
انگلیس	۱۱۱/۶۳	۱۱۲/۵۶	۱۱۰/۳۸	۱۰۹/۲۷	۱۰۸/۲۳
آمریکا	۹۴/۱۵	۹۴/۳۲	۱۰۵/۷۷	۹۷/۳۰	۹۸/۷۴

ماخذ: بولتن ماهانه اوپک، مه ۲۰۱۴

۱- شامل دوازده نوع نفت خام به شرح سبک عربستان، سبک بصره (عراق)، مری ونزوئلا، سبک بونی نیجریه، اس سیدر لیبی، سنگین ایران، صادراتی کویت، مارین قطر، موربان امارات متحده عربی، مخلوط صحاران الجزایر، اورینت اکوادور و گراسول آنگولا می‌باشد.

۴-۱-۵- ذخایر اثبات شده گاز طبیعی

همکاری‌های اقتصادی و توسعه اختصاص داشت. در پایان این سال کشورهای عضو اوپک ۹۴/۹ هزار میلیارد متر مکعب (معادل ۵۱/۱ درصد) و ایران ۳۳/۸ هزار میلیارد متر مکعب (۱۸/۲ درصد) از ذخایر اثبات شده گاز طبیعی جهان را در اختیار داشتند.

در پایان سال ۲۰۱۳، ذخایر اثبات شده گاز طبیعی جهان ۱۸۵/۷ هزار میلیارد متر مکعب بود که نسبت به پایان سال ۲۰۱۲ حدود ۰/۲ درصد افزایش داشت. ذخایر اثبات شده کشورهای غیر اوپک ۹۰/۸ هزار میلیارد متر مکعب بود که ۱۹/۲ هزار میلیارد متر مکعب آن به کشورهای عضو سازمان

جدول ۴-۷- ذخایر اثبات شده گاز طبیعی جهان

(هزار میلیارد متر مکعب)

پایان سال	درصد تغییر		سهم (درصد)
	۲۰۱۲	۲۰۱۳	
۲۰۱۱	۲۰۱۲	۲۰۱۳	۲۰۱۳
۹۲/۸	۹۰/۴	۹۰/۸	۴۸/۹
غیر اوپک			
۱۹/۰	۱۸/۷	۱۹/۲	۱۰/۳
کشورهای عضو OECD			
۹۵/۰	۹۴/۹	۹۴/۹	۵۱/۱
اوپک			
۳۳/۶	۳۳/۶	۳۳/۸	۱۸/۲
ایران			
۱۸۷/۸	۱۸۵/۳	۱۸۵/۷	۱۰۰/۰
جهان			

ماخذ: نشریه آماری BP، سال ۲۰۱۴

۴-۱-۶- تولید گاز طبیعی^(۱)

در سال ۲۰۱۳، تولید گاز طبیعی جهان با ۰/۸ درصد افزایش نسبت به سال ۲۰۱۲ به ۳۳۶۹/۹ میلیارد متر مکعب رسید. کشورهای غیر اوپک با تولید ۲۷۱۴/۶ میلیارد متر مکعب گاز طبیعی، ۸۰/۶ درصد و کشورهای

عضو اوپک با تولید ۶۵۵/۳ میلیارد متر مکعب بقیه تولید گاز طبیعی جهان را به خود اختصاص دادند. ایران نیز با تولید ۱۶۶/۶ میلیارد متر مکعب گاز طبیعی دارای سهمی معادل ۴/۹ درصد بود.

جدول ۴-۸- تولید گاز طبیعی جهان

(میلیارد متر مکعب)

سال	درصد تغییر		سهم (درصد)
	۲۰۱۲	۲۰۱۳	
۲۰۱۱	۲۰۱۲	۲۰۱۳	۲۰۱۳
۲۶۷۲/۷	۲۶۹۰/۶	۲۷۱۴/۶	۸۰/۶
غیر اوپک			
۱۱۷۴/۰	۱۱۹۹/۳	۱۲۰۰/۰	۳۵/۶
کشورهای عضو OECD			
۶۱۸/۶	۶۵۲/۷	۶۵۵/۳	۱۹/۴
اوپک			
۱۵۱/۸	۱۶۵/۶	۱۶۶/۶	۴/۹
ایران			
۳۲۹۱/۳	۳۲۴۳/۳	۳۳۶۹/۹	۱۰۰/۰
جهان			

ماخذ: نشریه آماری BP، سال ۲۰۱۴

۴-۱-۷- مصرف گاز طبیعی

در سال ۲۰۱۳، مصرف گاز طبیعی در جهان به ۳۳۴۷/۶ میلیارد متر مکعب رسید که نسبت به سال ۲۰۱۲، ۱/۱ درصد افزایش نشان می‌دهد. در این سال مصرف کشورهای عضو سازمان همکاری‌های اقتصادی و توسعه با ۱/۴ درصد افزایش نسبت به سال ۲۰۱۲ به ۱۵۹۶/۵ میلیارد متر مکعب رسید. مصرف کشورهای غیر اوپک و کشورهای عضو اوپک به ترتیب به ۲۹۰۷/۱ و ۴۴۰/۵ میلیارد متر مکعب رسید. در این سال مصرف گاز طبیعی در ایران ۱۶۲/۲ میلیارد متر مکعب بود.

در سال ۲۰۱۳، مصرف گاز طبیعی در جهان به ۳۳۴۷/۶ میلیارد متر مکعب رسید که نسبت به سال ۲۰۱۲، ۱/۱ درصد افزایش نشان می‌دهد. در این سال مصرف کشورهای عضو سازمان همکاری‌های اقتصادی و توسعه با ۱/۴ درصد

۱- تولید مورد اشاره در این بخش، تولید تجاری بوده و مقادیر گاز تولید شده که به مصرف رسیده است را شامل می‌شود.

جدول ۴-۹- مصرف گاز طبیعی در جهان

(میلیارد متر مکعب)

سال	درصد تغییر		سهم (درصد)	
	۲۰۱۲	۲۰۱۳	۲۰۱۲	۲۰۱۳
غیر اوپک	۲۸۲۳/۵	۲۸۷۹/۶	۲۹۰۷/۱	۲۹۰۷/۱
کشورهای عضو OECD	۱۵۴۴/۰	۱۵۷۳/۹	۱۵۹۶/۵	۱۵۹۶/۵
اوپک	۴۰۸/۹	۴۳۱/۲	۴۴۰/۵	۴۴۰/۵
ایران (۱)	۱۵۳/۵	۱۶۱/۵	۱۶۲/۲	۱۶۲/۲
جهان	۲۲۲۲/۴	۳۳۱۰/۸	۳۳۴۷/۶	۳۳۴۷/۶

ماخذ: نشریه آماری BP، سال ۲۰۱۴.
۱- اختلاف بین تولید و مصرف گاز طبیعی عمدتاً مربوط به صادرات و واردات گاز می‌باشد.

۴-۲- اوپک

۴-۲-۱- مصرف انرژی‌های اولیه

ونزوئلا و الجزایر قرار می‌گیرند. اعضای خاورمیانه‌ای این سازمان (شامل عربستان سعودی، ایران، کویت، امارات متحده عربی و قطر) با ۶۳۸/۲ میلیون تن معادل نفت، مصرف بیشتری را نسبت به سایر اعضا (ونزوئلا، اکوادور و الجزایر) داشتند. ایران با ۲۴۳/۹ میلیون تن معادل نفت بیشترین میزان مصرف و عربستان سعودی با ۲۲۷/۷ میلیون تن معادل نفت، دومین رتبه را در بین کشورهای عضو اوپک داشتند.

مصرف انرژی‌های اولیه در کشورهای عضو اوپک از

۷۵۸/۸ میلیون تن معادل نفت در سال ۲۰۱۲ به ۷۸۲/۴ میلیون تن معادل نفت در سال ۲۰۱۳ رسید. انرژی‌های اولیه مورد مصرف کشورهای عضو اوپک عمدتاً شامل نفت و گاز طبیعی بود. برق‌آبی و زغال‌سنگ به میزان بسیار محدود مورد استفاده ایران،

جدول ۴-۱۰- مصرف انرژی‌های اولیه اوپک در سال ۲۰۱۳ (۱)

(میلیون تن معادل نفت)

جمع کل	انرژی‌های تجدیدپذیر	برق‌آبی	انرژی هسته‌ای	زغال‌سنگ	گاز طبیعی	نفت	اعضای خاورمیانه
۶۳۸/۲	۰/۱	۳/۴	۰/۹	۰/۷	۳۳۹/۴	۲۹۳/۸	عربستان سعودی
۲۲۷/۷	۰/۰	۰/۰	۰/۰	۰/۰	۹۲/۷	۱۳۵/۰	ایران
۲۴۳/۹	۰/۱	۳/۴	۰/۹	۰/۷	۱۴۶/۰	۹۲/۹	کویت
۳۷/۸	۰/۰	۰/۰	۰/۰	۰/۰	۱۶/۰	۲۱/۸	امارات متحده عربی
۹۷/۱	۰/۰	۰/۰	۰/۰	۰/۰	۶۱/۵	۳۵/۶	قطر
۳۱/۸	۰/۰	۰/۰	۰/۰	۰/۰	۲۳/۳	۸/۵	سایر اعضا
۱۴۴/۲	۰/۱	۲۱/۵	۰/۰	۰/۲	۵۷/۱	۶۵/۲	اوپک
۷۸۲/۴	۰/۱	۲۴/۹	۰/۹	۰/۹	۳۹۶/۵	۳۵۹/۰	

ماخذ: نشریه آماری BP، سال ۲۰۱۴.
۱- عراق، نیجریه، لیبی و آنگولا را شامل نمی‌شود.

۴-۲-۲- ذخایر نفت خام

با ۲۹۸/۳ میلیارد بشکه و پس از آن به عربستان سعودی با ۲۶۵/۹ میلیارد بشکه تعلق داشت. ایران از لحاظ ذخایر نفتی با ۱۵۷/۰ میلیارد بشکه، رتبه سوم را در بین کشورهای عضو اوپک داشت.

در پایان سال ۲۰۱۳، ذخایر نفت خام اوپک به ۱۲۱۴/۲

میلیارد بشکه رسید که نسبت به پایان سال ۲۰۱۲ تغییر محسوسی نیافت. در بین اعضای اوپک، بیشترین ذخایر به ونزوئلا

جدول ۴-۱۱- ذخایر اثبات شده نفت خام اوپک

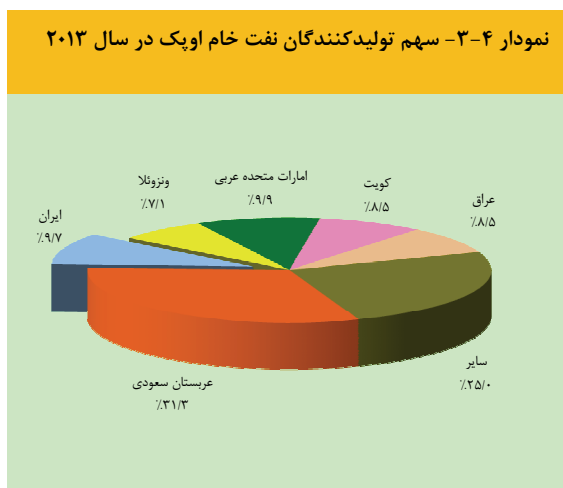
(میلیارد بشکه)

سهم (درصد)	درصد تغییر		پایان سال				
	۲۰۱۲	۲۰۱۳	۲۰۱۲	۲۰۱۳	۲۰۱۱		
۶۵/۷	۶۵/۷	۰/۰	۱/۴	۷۹۷/۳	۷۹۷/۴	۷۸۶/۳	اعضای خاورمیانه
۲۱/۹	۲۱/۹	۰/۰	۰/۲	۲۶۵/۹	۲۶۵/۹	۲۶۵/۴	عربستان سعودی
۱۲/۹	۱۲/۹	۰/۰	۱/۶	۱۵۷/۰	۱۵۷/۰	۱۵۴/۶	ایران
۱۲/۴	۱۲/۴	۰/۰	۴/۸	۱۵۰/۰	۱۵۰/۰	۱۴۳/۱	عراق
۸/۴	۸/۴	۰/۰	۰/۰	۱۰۱/۵	۱۰۱/۵	۱۰۱/۵	کویت
۸/۱	۸/۱	۰/۰	۰/۰	۹۷/۸	۹۷/۸	۹۷/۸	امارات متحده عربی
۲/۱	۲/۱	-۰/۴	۵/۴	۲۵/۱	۲۵/۲	۲۳/۹	قطر
۳۴/۳	۳۴/۳	۰/۱	۰/۹	۴۱۷/۰	۴۱۶/۵	۴۱۲/۷	سایر اعضا
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۰/۰	۱/۲	۱۲۱۴/۲	۱۲۱۳/۸	۱۱۹۹/۰	اوپک

ماخذ: نشریه آماری BP، سال ۲۰۱۴

۴-۲-۳- تولید نفت خام

نمودار ۴-۳- سهم تولیدکنندگان نفت خام اوپک در سال ۲۰۱۳

در سال ۲۰۱۳، میانگین تولید نفت خام اوپک با ۱/۶ درصد کاهش نسبت به سال ۲۰۱۲ به ۳۶/۸ میلیون بشکه در روز رسید. در این سال تولید اعضای خاورمیانه‌ای اوپک با ۰/۱ درصد کاهش به ۲۷/۰ میلیون بشکه در روز و تولید سایر اعضا با ۵/۴ درصد کاهش به ۹/۸ میلیون بشکه در روز رسید. بیشترین میزان تولید اوپک توسط عربستان سعودی با ۱۱/۵ میلیون بشکه در روز و سهمی معادل ۳۱/۳ درصد صورت گرفت.

جدول ۴-۱۲- تولید نفت خام کشورهای عضو اوپک (۱)

(هزار بشکه در روز)

سهم (درصد)	درصد تغییر		سال				
	۲۰۱۲	۲۰۱۳	۲۰۱۲	۲۰۱۳	۲۰۱۱		
۷۳/۳	۷۲/۲	-۰/۱	۲/۶	۲۶۹۹۲/۵	۲۷۰۳۱/۴	۲۶۳۳۸/۴	اعضای خاورمیانه
۳۱/۳	۳۱/۱	-۰/۹	۴/۴	۱۱۵۲۵/۵	۱۱۶۳۴/۵	۱۱۱۴۳/۸	عربستان سعودی
۹/۷	۱۰/۰	-۵/۱	-۱۳/۹	۳۵۵۸/۳	۳۷۵۱/۳	۴۳۵۸/۲	ایران
۸/۵	۸/۳	۰/۸	۱۱/۲	۳۱۴۱/۰	۳۱۱۶/۰	۲۸۰۱/۱	عراق
۸/۵	۸/۵	-۱/۲	۹/۹	۳۱۲۶/۱	۳۱۶۴/۸	۲۸۸۰/۲	کویت
۹/۹	۹/۱	۷/۳	۲/۴	۳۶۴۶/۵	۳۳۹۸/۹	۳۳۱۸/۷	امارات متحده عربی
۵/۴	۵/۳	۱/۵	۷/۰	۱۹۹۵/۱	۱۹۶۵/۸	۱۸۳۶/۴	قطر
۲۶/۷	۲۷/۸	-۵/۴	۸/۱	۹۸۳۶/۰	۱۰۳۹۵/۴	۹۶۱۵/۲	سایر اعضا
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	-۱/۶	۴/۱	۳۶۸۲۸/۵	۳۷۴۲۶/۷	۳۵۹۵۳/۶	اوپک

ماخذ: نشریه آماری BP، سال ۲۰۱۴

۱- شامل NGL، پلمه سنگ نفتی (shale oil) و شن‌های آغشته به نفت (oil sands) نیز می‌باشد.

گزارش اقتصادی و ترازنامه سال ۱۳۹۲

۴-۲-۴- سقف تولید

در اجلاس یک‌صد و شصت و سوم اوپک در ۳۱ مه ۲۰۱۳ در وین پایتخت اتریش، سقف تولید این سازمان بدون تغییر و در سطح ۳۰/۰ میلیون بشکه در روز باقی ماند.

در اجلاس یک‌صد و شصت و چهارم که در ۴ دسامبر ۲۰۱۳ در وین برگزار گردید، سقف تولید نفت خام اوپک در سطح قبلی تثبیت شد.

۴-۲-۵- مصرف نفت

در سال ۲۰۱۳، میانگین مصرف نفت در کشورهای عضو اوپک^(۱) با ۴/۰ درصد رشد نسبت به سال ۲۰۱۲ به حدود ۸/۰ میلیون بشکه در روز رسید. بیشترین و کمترین میزان مصرف نفت اوپک به ترتیب مربوط به عربستان سعودی با ۳/۱ میلیون بشکه در روز و اکوادور با ۰/۲ میلیون بشکه در روز بود. مصرف نفت در ایران در سال ۲۰۱۳ حدود ۲/۰ میلیون بشکه در روز گزارش شد که ۲۵/۰ درصد از کل مصرف اوپک را تشکیل می‌دهد^(۲).

جدول ۴-۱۳- مصرف نفت کشورهای عضو اوپک (۱)

(هزار بشکه در روز)

سهم (درصد)	درصد تغییر		سال				
	۲۰۱۲	۲۰۱۳	۲۰۱۱	۲۰۱۲	۲۰۱۳		
۸۲/۴	۸۳/۰	۳/۳	۴/۷	۶۶۱۱/۶	۶۴۰۲/۷	۶۱۱۳/۶	اعضای خاورمیانه
۳۸/۳	۳۸/۷	۲/۹	۵/۴	۳۰۷۴/۷	۲۹۸۹/۴	۲۸۳۵/۴	عربستان سعودی
۲۵/۰	۲۵/۰	۳/۹	۲/۶	۲۰۰۲/۴	۱۹۲۶/۹	۱۸۷۸/۴	ایران (۲)
۶/۲	۶/۴	-۰/۹	۵/۱	۴۹۴/۴	۴۹۰/۱	۴۶۶/۲	کویت
۹/۶	۹/۷	۳/۳	۷/۰	۷۷۲/۷	۷۴۸/۰	۶۹۹/۰	امارات متحده عربی
۳/۳	۳/۲	۷/۷	۵/۸	۲۶۷/۴	۲۴۸/۳	۲۳۴/۶	قطر
۱۷/۶	۱۷/۰	۷/۴	-۱/۶	۱۴۱۰/۲	۱۳۱۲/۵	۱۳۳۴/۳	سایر اعضا
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۴/۰	۳/۶	۸۰۲۱/۸	۷۷۱۵/۲	۷۴۴۷/۹	اوپک (۳)

ماخذ: نشریه آماری BP، سال ۲۰۱۴

- ۱- شامل تقاضای داخلی نفت، سوخت‌های هوایی و دریایی، سوخت پالایشگاه‌ها و ضایعات نفتی می‌باشد.
- ۲- آمار مربوط به ایران بیش از واقع برآورد شده است.
- ۳- عراق، نیجریه، لیبی و آنگولا را شامل نمی‌شود.

۴-۲-۶- ذخایر اثبات شده گاز طبیعی

ذخایر اثبات شده گاز طبیعی اوپک در پایان سال ۲۰۱۳ معادل ۹۴/۹ هزار میلیارد متر مکعب بود که نسبت به پایان سال ۲۰۱۲، تغییری نداشت. ایران و قطر به ترتیب با ۳۳/۸ و ۲۴/۷ هزار میلیارد متر مکعب، دارای

بیشترین ذخایر اثبات شده گاز طبیعی در بین کشورهای عضو اوپک می‌باشند.

۱- عراق، نیجریه، لیبی و آنگولا را شامل نمی‌شود.
۲- براساس آمار دریافتی از وزارت نفت، مصرف نفت در ایران کمتر از ارقام گزارش شده در نشریه آماری BP می‌باشد.

جدول ۴-۱۴- ذخایر اثبات شده گاز طبیعی کشورهای عضو اوپک

(هزار میلیارد متر مکعب)

سهم (درصد)	درصد تغییر		پایان سال				
	۲۰۱۲	۲۰۱۳	۲۰۱۲	۲۰۱۳	۲۰۱۱		
۸۲/۴	۸۲/۴	۰/۰	۰/۱	۷۸/۲	۷۸/۲	۷۸/۳	اعضای خاورمیانه
۸/۶	۸/۶	۰/۰	۰/۰	۸/۲	۸/۲	۸/۲	عربستان سعودی
۳۵/۶	۳۵/۴	۰/۶	۰/۰	۳۳/۸	۳۳/۶	۳۳/۶	ایران
۳/۸	۳/۸	۰/۰	۰/۰	۳/۶	۳/۶	۳/۶	عراق
۱/۹	۱/۹	۰/۰	۰/۰	۱/۸	۱/۸	۱/۸	کویت
۶/۴	۶/۴	۰/۰	۰/۰	۶/۱	۶/۱	۶/۱	امارات متحده عربی
۲۶/۰	۲۶/۲	-۰/۸	۰/۴	۲۴/۷	۲۴/۹	۲۵/۰	قطر
۱۷/۶	۱۷/۶	۰/۰	۰/۰	۱۶/۷	۱۶/۷	۱۶/۷	سایر اعضا
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۰/۰	-۰/۱	۹۴/۹	۹۴/۹	۹۵/۰	اوپک (۱)

ماخذ: نشریه آماری BP، سال ۲۰۱۴
 ۱- آنگولا و اکوادور را شامل نمی‌شود.

۴-۲-۷- تولید گاز طبیعی^(۱)

۱۶۶/۶ میلیارد متر مکعب می‌باشد که ۲۵/۴ درصد از کل تولید اوپک را شامل می‌شود. قطر نیز با تولید ۱۵۸/۵ میلیارد متر مکعب گاز طبیعی و اختصاص ۲۴/۲ درصد از کل تولید اوپک، در مقام دوم قرار دارد.

در سال ۲۰۱۳، تولید گاز طبیعی اوپک با رشدی معادل ۰/۴ درصد نسبت به سال ۲۰۱۲ به ۶۵۵/۳ میلیارد متر مکعب رسید. بیشترین تولید گاز طبیعی اوپک مربوط به ایران با

جدول ۴-۱۵- تولید گاز طبیعی کشورهای عضو اوپک

(میلیارد متر مکعب)

سهم (درصد)	درصد تغییر		سال				
	۲۰۱۲	۲۰۱۳	۲۰۱۲	۲۰۱۳	۲۰۱۱		
۷۶/۳	۷۴/۵	۲/۹	۶/۶	۵۰۰/۳	۴۸۶/۲	۴۵۶/۱	اعضای خاورمیانه
۱۵/۷	۱۵/۲	۳/۷	۷/۶	۱۰۳/۰	۹۹/۳	۹۲/۳	عربستان سعودی
۲۵/۴	۲۵/۴	۰/۶	۹/۱	۱۶۶/۶	۱۶۵/۶	۱۵۱/۸	ایران
۰/۱	۰/۱	-۱۴/۳	-۲۲/۲	۰/۶	۰/۷	۰/۹	عراق
۲/۴	۲/۴	۰/۶	۱۴/۸	۱۵/۶	۱۵/۵	۱۳/۵	کویت
۸/۵	۸/۳	۳/۱	۳/۸	۵۶/۰	۵۴/۳	۵۲/۳	امارات متحده عربی
۲۴/۲	۲۳/۱	۵/۱	۳/۸	۱۵۸/۵	۱۵۰/۸	۱۴۵/۳	قطر
۲۳/۷	۲۵/۵	-۶/۸	۲/۵	۱۵۵/۱	۱۶۶/۵	۱۶۲/۵	سایر اعضا
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۰/۴	۵/۵	۶۵۵/۳	۶۵۲/۷	۶۱۸/۶	اوپک (۱)

ماخذ: نشریه آماری BP، سال ۲۰۱۴
 ۱- آنگولا و اکوادور را شامل نمی‌شود.

۴-۲-۸- مصرف گاز طبیعی

گردید. مصرف گاز طبیعی اعضای خاورمیانه‌ای اوپک در این سال حدود ۳۷۷/۲ میلیارد متر مکعب (معادل ۸۵/۶ درصد از مصرف کل اعضا) بود که نسبت به سال ۲۰۱۲ به میزان ۲/۵ درصد افزایش داشت.

در سال ۲۰۱۳، مصرف گاز طبیعی اوپک با ۲/۲ درصد رشد نسبت به سال ۲۰۱۲، به ۴۴۰/۵ میلیارد متر مکعب بالغ

۱- تولید مورد اشاره در این بخش، تولید تجاری بوده و مقادیر گاز تولید شده را که به مصرف رسیده است شامل می‌شود.

جدول ۴-۱۶- مصرف گاز طبیعی کشورهای عضو اوپک (۱)

(میلیارد متر مکعب)

سال	درصد تغییر		سهام (درصد)	
	۲۰۱۳	۲۰۱۲	۲۰۱۳	۲۰۱۲
اعضای خاورمیانه	۳۷۷/۲	۳۶۸/۱	۲/۵	۶/۰
عربستان سعودی	۹۲/۳	۹۹/۳	۳/۷	۷/۶
ایران	۱۵۳/۵	۱۶۱/۵	-۰/۴	۵/۲
کویت	۱۷/۰	۱۸/۲	-۲/۲	۷/۱
امارات متحده عربی	۶۲/۵	۶۵/۶	۴/۱	۵/۰
قطر	۲۱/۹	۲۳/۵	۱۰/۲	۷/۳
سایر اعضا	۶۱/۷	۶۳/۱	۰/۵	۲/۳
اوپک	۴۰۸/۹	۴۳۱/۲	۲/۲	۵/۵

ماخذ: نشریه آماری BP، سال ۲۰۱۴
۱- عراق، نیجریه، لیبی و آنگولا را شامل نمی‌شود.

مکعب بالغ گردید که نسبت به سال گذشته ۱/۴ درصد افزایش نشان می‌دهد. در سال مورد بررسی، سهم مصرف بخش خانگی، تجاری و صنعتی ۵۷/۲ درصد، نیروگاه‌ها ۲۳/۵ درصد و صنایع عمده ۱۹/۳ درصد بود. با اجرای قانون هدفمندسازی یارانه‌ها آهنگ رشد مصرف گاز طبیعی در کشور در مقایسه با سال قبل (۰/۵- درصد) افزایش یافت و به ۱/۴ درصد رسید.

۳-۴- ایران

۴-۳-۱- نفت

در سال ۱۳۹۲، میانگین تولید نفت خام کشور در چارچوب رعایت سهمیه تولید تعیین شده از سوی اوپک بود. در این سال متوسط صادرات نفت خام ایران با ۱۰/۹ درصد کاهش نسبت به سال قبل به ۱/۶ میلیون بشکه در روز رسید. صادرات فرآورده‌های نفتی با ۴/۲ درصد کاهش به ۹۹ هزار بشکه در روز بالغ شد. در این سال میانگین تقریبی بهای تک‌محموله‌ای هر بشکه نفت خام صادراتی کشور با ۲/۲ درصد کاهش نسبت به سال ۱۳۹۱ به ۱۰۵/۳۲ دلار رسید.

در سال ۱۳۹۲، مصرف داخلی فرآورده‌های نفتی به ۱۷۳۱ هزار بشکه در روز رسید. در سال مورد بررسی، مصرف نفت‌گاز و بنزین به ترتیب ۵۷۶ و ۴۶۵ هزار بشکه در روز بود که سهمی معادل ۳۳/۳ و ۲۶/۹ درصد از کل فرآورده‌های نفتی را تشکیل می‌داد.

۴-۳-۲- گاز طبیعی

در سال ۱۳۹۲، با توسعه گازرسانی به مناطق شهری و روستایی کشور، مصرف داخلی گاز طبیعی به ۱۵۴/۱ میلیارد متر

۴-۳-۳- برق

در سال ۱۳۹۲، تولید برق کشور با ۴/۳ درصد رشد نسبت به سال ۱۳۹۱ به ۲۵۸/۷ میلیارد کیلو وات ساعت رسید. از کل برق تولید شده در کشور، معادل ۲۲۲/۰ میلیارد کیلو وات ساعت (۸۵/۸ درصد) به نیروگاه‌های تحت مدیریت وزارت نیرو و ۳۶/۷ میلیارد کیلو وات ساعت (۱۴/۲ درصد) به سایر موسسات (شامل بخش خصوصی و صنایع بزرگ) اختصاص داشت.

در سال مورد بررسی، بیشترین میزان تولید برق توسط نیروگاه‌های گازی و چرخه ترکیبی (۱۲۰/۰ میلیارد کیلو وات ساعت) و کمترین میزان تولید توسط نیروگاه‌های برق‌آبی، دیزلی و بادی (۱۴/۸ میلیارد کیلو وات ساعت) صورت گرفت. در این سال بیشترین نرخ رشد تولید برق به نیروگاه‌های آبی، دیزلی و

بادی با ۱۶/۳ درصد اختصاص داشت و تولید برق توسط نیروگاه‌های بخاری ۱/۶ درصد کاهش داشت.

در سال ۱۳۹۲، مصرف برق با ۵/۵ درصد رشد نسبت به سال ۱۳۹۱ به ۲۰۶/۰ میلیارد کیلو وات ساعت رسید. در این سال بیشترین نرخ رشد مصرف برق به بخش خانگی با ۷/۱ درصد اختصاص داشت. رشد مصرف برق در بخش صنعتی ۵/۲ درصد بود. در سال ۱۳۹۲، مصرف برق بخش عمومی نسبت به سال قبل تغییری نداشت و در بخش‌های تجاری و کشاورزی به ترتیب ۵/۹ و ۶/۸ درصد رشد داشت؛ این در حالی است که مصرف برق در بخش روشنایی معابر با کاهش ۱/۴ درصدی مواجه بود. بیشترین سهم مصرف برق

مربوط به بخش صنعتی با ۳۴/۳ درصد و سپس بخش خانگی با ۳۲/۰ درصد بود.

در سال ۱۳۹۲، صادرات برق کشور به ۱۱/۴ میلیارد کیلو وات ساعت بالغ گردید که نسبت به سال ۱۳۹۱، ۴/۴ درصد افزایش داشت. واردات برق نیز با ۱۲/۵ درصد افزایش به ۲/۵ میلیارد کیلو وات ساعت رسید و به این ترتیب، در این سال خالص صادرات برق کشور با ۲/۳ درصد افزایش نسبت به سال ۱۳۹۱ به ۸/۹ میلیارد کیلو وات ساعت رسید. در سال مورد بررسی، برق وارداتی از کشور ترکمنستان تامین شد و حدود ۶۸/۲ درصد از صادرات برق به عراق اختصاص داشت.